

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA



VNIVERSITAT
D VALÈNCIA



Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

**Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al
context valencià**

Guia docent de l'assignatura:

Recursos tecnològics per a la traducció assistida

**Professor: Josep R. Guzman Pitarch (Universitat Jaume I, Departament de
Traducció i Comunicació)**

1. Dades inicials d'identificació

Nom de l'assignatura:	Recursos tecnològics per a la traducció assistida
Caràcter:	Assignatura obligatòria d'especialitat
Màster:	Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context valencià
Bloc troncal (primer any) o mòdul d'especialització (segon any):	Assessorament lingüístic i cultura literària en empreses editorials i de traducció especialitzada
Institució:	Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Professor responsable i institució:	Josep R. Guzman. Facultat de Ciències Humanes i Socials. Universitat Jaume I. Av./ Sos Baynat s.n. 12071 Castelló de la Plana, telèfon: 964728000 guzman@trad.uji.es

2. Introducció a l'assignatura

Nom de l'assignatura: <i>Recursos tecnològics per a la traducció assistida</i>
Caràcter: Assignatura obligatòria d'especialitat
Bloc: Assessorament lingüístic i cultura literària en empreses editorials i de traducció especialitzada
Professor responsable: Josep R. Guzman

En els últims anys, les maneres tradicionals de practicar la traducció s'han transformat de forma substancial a conseqüència de la irrupció i generalització de nous recursos tecnològics de suport a la comunicació interlingüística i intercultural. Així, en l'era de la informació que vivim es parla constantment, per exemple, dels sistemes de gestió electrònica de dades, de la traducció automàtica i assistida per ordinador, de la teletraducció, etc. Les noves formes de comunicació i transmissió del coneixement científic inaugurades per Internet s'associen, paral·lelament, a noves i revolucionàries formes d'accés a les fonts documentals. El traductor, com a usuari qualificat i selectiu de la informació, i al temps com a processador i productor de nous recursos documentals, està sent testimoni i actor d'un important canvi social i tecnològic que ve acompanyat d'un canvi dels instruments de suport per a realitzar les tasques de traducció. Per tot això, els coneixements dels recursos tecnològics de què pot disposar assoleix una rellevància de primer ordre.

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir l'alumnat en l'anàlisi del maquinari comú i del programari de traducció assistida generat arreu del domini lingüístic i l'aplicació combinada de diversos instruments per a la traducció directa o inversa de textos, amb diversos nivells de complexitat estructural.

Aquesta assignatura connecta amb les altres assignatures de traducció especialitzada que s'ofereixen a l'itinerari d'Assessorament lingüístic i cultura literària en empreses editorials i de traducció especialitzada: traducció literària, traducció especialitzada per a usos instrumentals d'empresa, traducció audiovisual i traducció especialitzada per a:
- Conèixer els conceptes bàsics sobre traducció assistida /automàtica i com s'utilitzaran les eines de traducció assistida /automàtica en combinació amb les eines de traducció

assistida

- Aprendre a realitzar traduccions amb l'ús d'aquests instruments
- Fomentar l'esperit crític en la recerca i el tractament dels recursos tecnològics per a la traducció assistida i la traducció automàtica

3. Volum de treball

Assignatura: 2 crèdits	
Assistència a classes teòriques	8
Assistència a classes pràctiques	5
Preparació classes teòriques	8
Preparació classes pràctiques	8
Preparació treballs classes teòriques	4
Preparació treballs classes pràctiques	25
Realització d'exàmens	0
Preparació d'exàmens	0
Assistència a tutories	3
Assistència a seminaris i activitats	4
TOTAL VOLUM DE TREBALL	50

4. Objectius generals

Assignatura:

Els estudiants han de ser conscients que en la traducció dels textos especialitzats juga un paper important la utilització dels diferents recursos: aquesta condiciona el mètode de treball i determina la qualitat del producte. Per aquesta raó, els objectius d'aquesta assignatura són:

- Conèixer els conceptes més importants sobre traducció assistida per ordinador
- Conèixer els diferents components dels sistemes TAO: memòries de traducció i bases de dades terminològiques
- Conèixer les eines de lliure distribució.
- Conèixer els conceptes bàsics sobre traducció automàtica i com s'utilitzaran les eines de traducció automàtica en combinació amb les eines de traducció assistida
- Aprendre a realitzar traduccions al català amb l'ús d'aquests instruments
- Fomentar l'esperit crític en la recerca i el tractament

5. Continguts

Assignatura:

Els continguts d'aquesta assignatura són:

- Eines i productes que conformen la traducció assistida: les memòries de traducció, les bases de dades terminològiques, les enciclopèdies en línia, els recursos lexicogràfics, etc.
- Programes de traducció automàtica

- Serveis de traducció automàtica
- La traducció automàtica en el domini lingüístic català
- Aplicabilitat d'aquests programes i productes en la traducció espanyol-català per tractar-se de la combinació del nostre domini lingüístic i una de les combinacions capdavanteres en la investigació i utilització de programes de traducció automàtica i assistida
- Comparació de sistemes

6. Destreses

Assignatura:

- Comprendre el paper de la traducció en el marc de la nostra cultura
- Familiaritzar-se amb els referents culturals en relació amb la traducció
- Utilitzar els recursos de documentació per a la traducció
- Identificar conceptes com ara creativitat, normativització i interferència

7. Actituds i habilitats socials

Assignatura:

Es pretén que l'estudiant adquireisca les següents destreses en acabar l'assignatura:

- Conèixer les eines existents per a desenvolupar les tasques de traducció
- Saber utilitzar les eines de suport a la traducció més adequades en funció del tipus de traducció i el tipus d'encàrrec
- Saber documentar-se per a trobar les darreres versions de les eines de suport o eines de nova aparició
- Saber utilitzar les eines de suport específiques del domini lingüístic català
- Saber utilitzar els recursos tecnològics per a traduir entre espanyol i català
- Treballar en equip
- Treballar de forma autònoma
- Exercir el control de qualitat necessari abans de lliurar el producte
- Dominar l'entorn professional de la traducció i relacionar-se amb els altres integrants del procés (correctors, editors, etc.)

8. Temari

Assignatura:

	Tema	Hores presencials
1.	La traducció assistida per ordinador <ul style="list-style-type: none"><input type="checkbox"/> Bases de dades terminològiques<input type="checkbox"/> Enciclopèdies en línia<input type="checkbox"/> Recursos lexicogràfics Enllaços d'interès	4
2.	La traducció assistida per ordinador <ul style="list-style-type: none"><input type="checkbox"/> Memòries de traducció: OmegaT (GPL) i Foreign Desk, Déjà Vu, MemoQ, MultiTrans, SDLX, Transit, Trados, Translation Manager, Wordfast, Similis	4

3	La traducció espanyol-català - Salt - InterNostrum - Ara (Autotrad) - ATS (AutomaticTrans) - Compendium - El Periódico de Catalunya - Apertium Comparació de sistemes 3.2 Enllaços d'interés	5
---	---	---

9. Bibliografia i altres recursos

Bibliografia bàsica:

ABAITUA, JOSEBA (2001): "Introducción a la traducción automática", Universidad de Deusto,

http://paginaspersonales.deusto.es/abaitua/konzeptu/ta/mt10h_es/

BADIA, TONI (2006): "Integració de la TA en el procés professional de la traducció",

Tradumàtica, 4.

CÁMARA, LIDIA (2001): "El papel de las herramientas TAO en la documentación técnica

multilingüe", Tradumàtica, 0.

CORPAS PASTOR, GLORIA i M^a JOSÉ VARELA SALINAS (eds.) (2003): Entornos informáticos de la traducción profesional. Las memorias de traducción, Granada, Comares.

DD.AA (2007): "Traducción asistida", Viquipèdia, <http://ca.viquipèdia.org>

DD.AA (2007): "Traducción automática", Viquipèdia, <http://ca.viquipèdia.org>

MASSÓ, GUILLEM (2006): "Sistemes de traducció automàtica per al castellà i el català",

Tradumàtica, 4,

OLIVER, ANTONI (2006): "La traducció automàtica a Internet", Tradumàtica, 4.

SÁNCHEZ-GIJÓN, PILAR (2001): "Catàleg de sistemes de memòries de traducció",

Tradumàtica, 0.

SOMERS, HAROLD (ed.) (2003): Computers and Translation. A Handbook for Translators,

Àmsterdam/Filadèlfia, John Benjamins.

Bibliografia complementària:

- ARNOLD, D. et al. (1994): *Machine translation. An introductory guide*, Oxford, Blackwell.
- AUSTERMÜHL, FRANK (2001): *Electronic tools for translators*, Manchester, St. Jerome Publishing.
- ESTEVE, A. i A. ITURRASPE (2001): "Avaluació de sistemes de traducció automàtica del parell castellà-català", XVI Encuentro de la Asociación de Jóvenes Lingüistas, www.Internostrum.com/inftec.php
- HERNÁNDEZ, PILAR (2002): "En torno a la traducción automática", <http://internet.cervantes.es/internetcentros/cultura/pdf/Presentacion2.pdf>
- HUTCHINS, J. i H. L. SOMERS (1992): *Introducción a la traducción automática: Lingüística y Conocimiento*, Madrid, Visor [Traduït per Abaitua, Joseba].
- HUTCHINS, J., HARTMANN, W. i E. ITO (2006): *Compendium of Translation Software: Directory of Commercial Machine Translation Systems and Computer-aided Translation Support Tools*, Ginebra, European Association for Machine Translation.
- LÓPEZ, VICTORIA (2002): "Posibilidades y realidades de la Traducción Automática", *La linterna del traductor*, http://traduccion.rediris.es/3/tr_au.htm
- MARTÍNEZ, RAQUEL (2003): "Principales problemas de la traducción automática". <http://www.sirio.deusto.es/abaitua/konzeptu/ta/PLN-TA.pdf>
- NIRENBURG, S. (ed.) (1987): *Machine translation: theoretical and methodological issues*, Cambridge, Cambridge University Press.
- RINSCHÉ, ADRIANNE (1997): "Translation Technology: The State of the Art", *Localization Resources Centre. Yearbook 1997*, Dublin, Localization Resources Centre.
- SAGER, JUAN CARLOS (1994): *Language Engineering and Translation. Consequences of automation*, vol. 1, Àmsterdam/ Filadèlfia, John Benjamins.
- STRANDVIK, I (2001): "Las memorias de traducción en la Comisión Europea", *Tradumática*, 0
- Altres recursos:

DocuTradSo en línia: Fonts d'informació per a l'activitat traductora. Elaborada per la Profa.

Consuelo Gonzalo García (Universidad de Valladolid), i de lliure accés electrònic, <http://www.pdi.uva.es/DocuTradSo/>

Base de dades bibliogràfica especialitzada en l'àmbit dels estudis de traducció: BITRA

(Bibliografia d'Interpretació i Traducció), elaborada des de la Universitat d'Alacant i de

lliure accés electrònic, http://www.ua.es/dfing/tra_int/bitra.htm

Enllaços relacionats:

<http://www6.gencat.net/llengcat/informat/tecn.htm>

http://www.cult.gva.es/salt/salt_programes_salt2.htm

<http://www.internostrum.com>

<http://www.ara-autotrad.com>

<http://www.automatictrans.es>

<http://www.compendium.es>

<http://traductor.universia.net/index.jsp>

<http://apertium.sourceforge.net>

<http://tt2.atosorigin.es/demo.htm>

<http://abouttranslation.blogspot.com/2005/03/most-useful-tool-for-translators.html>

<http://abouttranslation.blogspot.com/2006/06/qualities-of-good-translator.html>

<http://blog.outer-court.com/archive/2005-04-07-n20.html>

<http://dictionnaire.tv5.org/dictionnaires.asp>

<http://www.dictionarium.com/>

<http://portal.unesco.org/education/en/ev.php->

[URL_ID=19741&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html](http://portal.unesco.org/education/en/ev.php-URL_ID=19741&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html)

<http://translationquality.blogspot.com/>

<http://www.erudit.org>

<http://www.logos.it/>

<http://www.sdl.com>

<http://www.globallink.com>

<http://www.star-spain.com/>

<http://www.soltys.ca/techcomm.html>, Internet Resources for Technical Communicators

10.Coneixements previs

Assignatura:
Coneixement d'informàtica, nivell d'usuari

- Rudiments de traducció general
- Habilitat de gestió de la informació
- Capacitat de recerca de recursos en Internet
- Capacitat de gestió de la informació
- Capacitat de síntesi i d'anàlisi

11. Metodologia

Assignatura:

Els materials que s'utilitzaran a classe són:

- 1) programes i recursos informàtics,
- 2) textos reals per a aplicar aquests recursos,
- 3) textos de reflexió teòrica.

Es realitzaran pràctiques de recerca i traducció.

12. Avaluació de l'aprenentatge

Assignatura:

- Per tal de ser avaluat positivament cal que l'alumne:

- 1) haja assistit de forma presencial al 80% de les sessions, o que s'haja comunicat amb el professor, realitzant-hi aportacions, comentaris, etc., sobre els materials teòrics i els treballs pràctics.
- 2) Igualment, l'alumne presentarà un treball, que serà comú a totes les assignatures del mateix bloc. Aquest treball el realitzaran individualment tots els estudiants matriculats en alguna assignatura del bloc. El treball d'aquesta assignatura consistirà en la realització d'una traducció d'un text de 1000 paraules aproximadament, amb l'ajuda dels recursos vistos al llarg del mòdul i un comentari de la traducció, la correcció i les eines utilitzades.